

върнат (поне за определен период от време) във фабриките и заводите. Още повече пък да се ориентират към нови професии, съзвучни с изискванията на съвременния научно-технически прогрес и технологическите промени, които трябва да се извършат в нашата икономика.

Съвременната трудово-професионална картина на ромите у нас не може да се характеризира с някаква особена пълнота и богатство. Друг е въпросът, че в системата на традиционните занаяти на ромите настъпиха редица промени, главно в пропорционално отношение. Така например, циганската изработка на гребени, селскостопански сечива, кухненски прибори и други такива, макар и да съществува все още, е рязко стеснена и с тенденция към пълно изчезване поради индустриалното производство в това отношение. Някогашното място на циганите в изработката на кирпич от кал и слама, а след това и само на кирпич от глина, вече почти не съществува. То бе ликвидирано от фабрично-заводското производство на тухли (и керемиди). Ремонтът на домакински съдове и прибори, и по-специално калайдисването на тенджери, тави, тигани и т. н., също изчезнаха от полето на трудово-професионалната реализация на нашите роми. Просто защото производството на такива съдове се извършва фабрично и от материали, които елиминират приложението на циганското калайджийство. С малки изключения, такава е и съдбата на ромското печкаджийство, което само до преди няколко десетилетия бе един доста търсен занаят, особено в българското село. Отиде в историческата забрава и ромската направа на бърда, вретена и други подобни сечива, които някога имаха място в домашното (особено на село) стопанство. Циганите в Тракия, особено в Пазарджишко и Пловдивско, отдавна не се занимават с ръчно очукване на коноп, с направа на конопени въжета и люлки, и други такива изделия, тъй като всичко това се извършва масово, по-качествено и далеч по-евтино в съответните фабрики и работилници. И т. н., и т. н.

В наше време ромите имат относително по-друга трудово-професионална реализация. Съвсем доскоро немалко от тях участваха относително масово и трайно в кооперативното земеделие - като животновъди и птицевъди, като трактористи и комбайнери, като овчари и пастири, и т. н. Проце-